

تۆ مۆلەتی مانەوت لە فینلەندا پێ دراو

فەرمانگەى كۆچ برىارى پۆزه تیغى بۆ داوانامەى پەنابەرئیتیه كەت دەركردوو. واتا تۆ مۆلەتی مانەوت لە فینلەندا وەرگرتوو هەتاکو كاتیكى دیاریكراو.

نوینەر

نوینەرەكەت لە كارەكەى بەردەوام دەبیت. ئەو یارمەتیت دەدات لە جێبەجێكردنی كاروبارەكان لە گەل لایەنە فەرمیەكان هەتاکو تەمەنت دەگاتە ۱۸ سالان.

لەگەڵ بریارەكە كارتى مۆلەتی مانەوت پێ دەدریت

كارتى مۆلەتی مانەوت بەنگەى ئەوێهە كە تۆ مافی مانەوت هەیه لە فینلەندا. لە كارتەكەدا نووسراو هەتاکو كەى مۆلەتی مانەوت كەت كارایە.

كارتەكە ون مەكە. ئەگەر كارتەكەت ون كرد نوینەرەكەت ئاگاداریكەرەو. نوینەرەكەت یارمەتیت دەدات بۆ وەرگرتنی كارتىكى نوێ. كارتى نوێ بەپارەیه.

كاتىك كە تەمەنت دەبیتە ۱۸ سالان، ئیتر نوینەرت نابیت، ئینجا ئەگەر لەو كاتەدا كارتى مۆلەتی مانەوت كەت ون بكەیت دەبیت خۆت هەلسیت بەوێ كارتىكى نوێ دەربەئیت كە بە پارەیه. لەو كاتەدا لە خالى خزمەتی فەرمانگەى كۆچ كات بۆ خۆت بگرە بۆ ئەوێ كارتىكى نوێت بۆ راسپاردە بكەن.

كاتىك كە لە فینلەندا دەژیت، دەبیت بەنگەنامەى گەشتكردن (پاسەپۆرت) ت هەبیت كە ماوهكەى بەسەر نەچوو بێت

بەپێى یاسای فینلەندا، پێوستە تۆ بەنگەنامەى كى گەشتكردن هەبیت كە ماوهكەى بەسەرنەچوو بێت. نوینەرەكەت لەم بابەتەشدا یارمەتیت دەدات.

■ ئەگەر لە فینلەندا پێگەى پەنابەرى یان پێگەى پارێزگارى پێ دەدات پێ دراو

ئەگەر لە فینلەندا پێگەى پەنابەرى یان پێگەى پارێزگارى پێ دەدات پێ دراو، دەتوانیت پاسەپۆرتى وڵاتەكەى خۆت بەكاربەئیت، یان ئەگەر بتهوێت دەتوانیت بەنگەنامەى گەشتكردن پەنابەر یان پاسەپۆرتى بێگانهكان وەرگیریت. نابیت لە هەمان كاتدا پاسەپۆرتى وڵاتەكەى خۆت و ئەو بەنگەنامەى گەشتكردنەت هەبیت كە لە فینلەندا پێت دەدریت. ئەگەر بەنگەنامەى گەشتكردن پەنابەر یان پاسەپۆرتى بێگانهت وەرگرت و هیشتا پاسەپۆرتى وڵاتەكەى خۆت پێ مابیت دەبیت رادەستى فەرمانگەى كۆچى بكەیت.

ئەگەر پاسەپۆرتى وڵاتەكەى خۆت نیه، دەبیت داواى بەنگەنامەى گەشتكردن پەنابەر یان پاسەپۆرتى بێگانهكان بكەیت. داوانامەكان بە پارەن.

- ئەگەر مافی پەنابەرىت پێ دراو، دەتوانیت بەنگەنامەى گەشتكردن پەنابەر وەرگیریت.
- ئەگەر پێگەى پارێزگارى پێ دەدات پێ دراو، دەتوانیت داواى پاسەپۆرتى بێگانهكان بكەیت.

ئەو لە بەرجا و بگرە، ئەگەر دواى وەرگرتنى پىگەى پەنابەرى يان پىگەى پارىزگارپى پلە دوو پاسەپۇرتى ولاتە كەى خۆت دەربەيتىت لەوانە بە ئەوە ببيت هۆى كۆتاييهيتان يان كيشانەوہى پىگەى پەنابەرى كەت يان پىگەى پارىزگارپى پلە دووہ كەت.

■ ئەگەر لەسەر بنەمايەكى تر مۆلەتى مانەوت وەرگرتووہ

ئەگەر لەسەر بنەمايەكى ترى جياواز لە پىگەى پەنابەرى يان پارىزگارپى پلە دوو مۆلەتى مانەوت وەرگرتووہ، پىويستە پاسەپۇرتى ولاتە كەى خۆت هەببەت كە ماوہ كەى بەسەرنەچوو ببيت يان دەببەت پاسەپۇرتىكى نوپى ولاتە كەى خۆت دەربەيتىت.

لە كاتىكدا دەتوانبەت پاسەپۇرتى بىگانە كان وەر بگرەت ئەگەر كار بە دەستانى ولاتە كەت پاسەپۇرتى پى نە دەن، يان رەگە زنامەت نەببەت، يان هۆيەكى ترى تايبەت هەببەت بۆ وەرگرتنى پاسەپۇرتى بىگانە كان. لەم حالەتەدا فەرمانگەى كۆچ ييرى لى دەكەتەوہ ئايا دەكرىت پاسەپۇرتى بىگانە كان بە تۆ بدرى يان نا. داوانامە كە بە پارەيە.

تۆ دەببەتە يەكئىك لە دانىشتوانەكانى شارەوانى

كارمەندى سۆشياىل كالمى پەنابەران و نوپنەرە كەت ئەو شتانەت لە گلدا جيبەجى دەكەن كە پەيوەنديان هەيە بە گوازانەوہ بۆ سەر شارەوانى. دوابەدواى گوازانەوہ ئىتر تۆ نەفەرى كالمى پەنابەران نىت، بەلكو دەببەتە دانىشتووہىكى شارەكە.

بۆت هەيە بەردەوام ببيت لە چوونە قوتابخانە و خویندن بەبى مۆلەتتىكى جياواز

لە فينلەندا مندال بەببى ياسا ئەركى خویندى لەسەرە. ماناى ئەمەش ئەوہيە كە پىويستە لەسەر هەر مندائىكى خویندى بنچينەي تەواو بكات. بەر لەوہى خویندى بنچينەي دەست پى بكات دەببەت مندال لە فېركارىە كانى نامادە كارپى پېش چوونە قوتابخانە بەشدارى بكات.

ئەگەر خویندى بنچينەيەت لە فينلەندا تەواو كرددوہ يان تەمەنت ئەو قوناخەى تپپەران دووہ كە ئەركە كە بتگرىتەوہ، دەتوانبەت داواى شوپنى خویندى تر بکەيت و ئەگەر شوپنى خویندى پى درا دەتوانبەت وەرى بگرەت. بۆ خویندى پىويستەت بە مۆلەتتىكى جياواز نيە.

سەبارەت بە مافى كارکردن لە بريارەكەدا نووسراوہ

لە فينلەندا مندالان بۆيان نيە كار بکەن بەلكو دەچن بۆ قوتابخانە. ئەگەر بتەوئيت كار بکەيت دەببەت تەمەنت لە ۱۵ سالان بەسەرەوہ ببت.

لە بريارەكەدا باسى ئەوہ كراوہ كە ئايا تۆ مافى كارکردن هەيە لە فينلەندا يان نا. هەرەوہا لە كارتى مۆلەتى مانەوہ كەشتدا مافى كارکردن نووسراوہ.

هەرەوہا دەتوانبەت داواى كارتى كەسپتى لە پۆلىس بکەيت

دەتوانبەت داواى كارتى كەسپتى بکەيت لە پۆلىس، كە كارتىكى ناسنامەى كەسپتى فەرميە. ئەو كارتە جيبەجىكردى كاروبارەكانت لە فينلەندا ئاسان دەكات. ئەو بەلگەنامە كەسپتەي بۆ نمونە بۆ كرددنەوہى ژمارە بانكى لە فينلەندا پىويستەت دەببەت. داوانامە كە بە پارەيە. نوپنەرە كەت يارمەتيت دەدات بۆ داواى كارتى كەسپتى.

لەببەت ببت، بەلگەنامەى گەشتكردى پەنابەر يان پاسەپۇرتى بىگانە كان بە فەرى دانانرپن تەنانەت لەو كاتانەشدا كە لەسەرى نەنووسراببەت دئاي نيە لەسەر ناسنامەى ئەم كەسە. زانيارى زياتر سەبارەت بە دئاي ناسنامەى كەسپتى لە مالپەرى ئىنتەرنەتتى فەرمانگەى كۆچ هەيە:

migri.fi/henkilollisyys-varmistamatta.

ئىستانكە ئەندامى خىزانەكەت دەتوانىت داواى مۆلەتى مانەو ە بكات لە فىنلەندا

لە ياساى فىنلەندا ديارىكراو ە و جۆرە ئەندامى خىزانە كەن كە دەتوانن مۆلەتى مانەو ە لە فىنلەندا وەرگرن. مەرچە كانى وەرگرتى مۆلەتى مانەو ە ئەندامى خىزان بەو ەو ە بەندە كە تۆ خۆت چى جۆرە مۆلەتتىكى مانەو ەت وەرگرتوو ە. داوانامە كە بە پارە يە. لە گەل نۆتئەرەكەت قسە لەسەر بابەتە كە بەكە.

ئە گەر پىگەى پەنابەرىت وەرگرتوو ە، ئەو ە بزانه كە ئەو مەرچە دانانرېت كە ئەندامى خىزانەكەت بۆتوى ژيانى زامن كرابېت ئە گەر لە ماو ەى سى مانگدا لەو رۆژە بەدواو ە كە تۆ بېرارەكەت وەرگرتوو ە ئەوان داواى مۆلەتى مانەو ە لەسەر بنەماى بەستەرى خىزانى پىشكەش بەكەن.

ئە گەر پىگەى پەنابەرى يان پىگەى بارىزگارى پلە دووت لە فىنلەندا وەرگرتوو ە، لە گەل بېرارەكە رېنمايەكەت پى دەدرېت كە تيايدا باسى ئەو ە دەكرېت چۆن ئەندامى خىزانەكەت دەتوانىت داواى مۆلەتى مانەو ە پىشكەش بەكات لە فىنلەندا.

زانبارى زياتر سەبارەت بە داواى مۆلەتى مانەو ە ئەندامى خىزان لە مالىپەرى ئىنتەرنېتە كەمان ە يە: migri.fi/perheenjasenen-luokse-suomeen.

لەبىرت بېت مۆلەتى مانەو ەكەت نوى بگەيتەو ە

بۆ ئەو ەى بتوانىت لە مانەو ەتدا بەردەوام بېت لە فىنلەندا داو بەداو ە تەواو بوونى كاتى مۆلەتى مانەو ەكەى ئىستات بېويستە داواى درىژەپىدانى مۆلەتە كە بەكەيت لەو رۆژە بەدواو ە كە مۆلەتەكەى ئىستات كۆتايى دېت. داواى درىژەپىدانى مۆلەت لە فەرمانگەى كۆچ دەكرېت.

باشتر وايە داوانامەى درىژەپىدانى مۆلەت ئەو ەندەى بتوانرېت لە ئىنتەرنېتدا بكرېت. لە مالىپەرى ئىنتەرنېتە كەماندا رېنمايەكان بختوئەو ە: migri.fi/jatkolupa

■ ئەگەر پىگەى پەنابەرىت وەرگرتوو ە يان پىگەى پارىزگارى پلە دوو

ئە گەر پىگەى پەنابەرىت وەرگرتوو ە يان پىگەى پارىزگارى پلە دوو، لەوانە يە بتوانىت راستەو ە داواى يەكەمىن مۆلەت ئىنجا مۆلەتى مانەو ەى ەمىشە يى وەرگرت. لەو كاتەدا دەبېت ماو ەى چوار سال لە فىنلەندا ژيايېت.

زانبارى زياتر سەبارەت بە مۆلەتى مانەو ەى ەمىشە يى لە مالىپەرى ئىنتەرنېتە كەماندا ە يە: migri.fi/psyva-oleskelulupa

ئەگەر مۆلەتى درىژەپىدان يان بەلگەنامەى گەشتكرن داوا دەكەيت و زانبارىەكانى پەيو ەندى پيو ەكردنت گۆرانىان بەسەردا ەاتوو ە، يەكسەر فەرمانگەى كۆچ لەو گۆرانكارىانە ناگاداربكەر ەو ە

ەمىشە لە كاتىك كە داوانامەكەت لە فەرمانگەى كۆچ لە تاوتوئىكردندا بېت، پېويستە زانبارىەكانى پەيو ەندى پيو ەكردنت و ەرو ەها گۆرانكارىەكانىش تياياندا بە فەرمانگەى كۆچ رابگەيەنېت. لە كاتى تاوتوئىكردى داوانامەكەتدا دەكرېت فەرمانگەى كۆچ بە نامەى ئاساى پۆستت بۆ رەوانەى مالىپەرى بكات، يان بەنامەيدىك ناگادارى گەيشتى شتىكى نىردراوت بۆ بېت كە دەبېت بچىت لەو شوتنە وەرى بگرت كە لە ناگادارىەكەدا نووسراو ە.

ئە گەر داوانامەكەت بەرىنگاى ئىنترنېت كرددو ە، زانبارىەكانى پەيو ەندى پيو ەكردنت لە ئىنتەرنېتدا لە خزمەتى Enter Finland بگۆرە: enterfinland.fi

ئە گەر داوانامەكەت بە كاغەز كرددو ە، زانبارىەكانى پەيو ەندى پيو ەكردنت كە گۆرانىان بەسەردا ەاتوو ە بەو فۆرمە رابگەيەنە كە لە مالىپەرى ئىنتەرنېتە كەمان ە يە: migri.fi/muutoksista-ilmoittaminen فۆرمە كە يان بە پۆست بېرە يان بېيئە بۆ خالى خزمەتى فەرمانگەى كۆچ لە كاتەكانى كاركردندا. فۆرمە كە بخەرە زەرفىكى نامەو ە و بىخەرە سندوقى پۆستى خالى خزمەتەكەو ە.

دەكرىت پىگەى پەنابەرىيەكەت يان پىگەى پارىزگارى پلە دووھكەت لە ھەندىك حالەتدا كۆتايى پىبھىنرىت يان بکشىنرىتەوھ

دەكرىت پىگەى پەنابەرىيەكەت يان پىگەى پارىزگارىيە پلە دووھكەت كۆتايى پىبھىنرىت و مۆلەتى مانەوھكەت لى
بەسەنرىتەوھ، ئەوھش بۆ نموونە لەكاتىكدا ئەگەر گەشت بەكەيت بۆ ولاتەكەى خۆت يان پاسەپۆرتى
ولاتەكەى خۆت وەربگرىت.

دەكرىت پىگەى پەنابەرىيەكەت يان پىگەى پارىزگارىيە پلە دووھكەت بکشىنرىتەوھ ئەگەر زانىارى ھەئە يان
ھەنخەلەتتەنەرت دابىت بە كارىبەدەستان كە كارىبەرىيان ھەبووئىت لەسەر بىرارىەكە.

ھاوكات لەگەل بىرکردنەوھ لە كۆتايىبھىنەن يان كىشانەوھ، فەرمانگەى كۆچ لەوھش دەكۆلئىتەوھ كە ئايا بنەما
ھەيە بۆ مۆلەتى مانەوھكەت يان نا. لەوكاتەدا فەرمانگەى كۆچ لە ھەمان كاتدا بىر لەوھش دەكاتەوھ كە ئايا
دەكرىت تۆ لە فىنلەندا دەرىكرىت و ھاتنەوھت بۆ ئەم ولاتە لى قەدەغە بكرىت.

تۆمەتباربوون بە تاوانكارى دەكرىت بېتتە بنەما بۆ ئەوھى پىگەى پەنابەرىيەكەت يان پىگەى پارىزگارى پلە
دووھكەت دووبارە پىچوونەوھى بۆ بكرىت. دەكرىت ئەو پىچوونەوھىش كۆتايىبھىنەن يان كىشانەوھى پىگەى
پەنابەرىيەكەت يان پىگەى پارىزگارى پلە دووھكەت و لە ولات دەركردنى بەدواوھبېت.

دواتر دەتوانىت داواى رەگەزنامەى فىنلەندى بەكەيت

داواى ئەوھى كە ماوھى چوار يان پىنج سال لە فىنلەندا ژىيات ئىنجا دەتوانىت داواى رەگەزنامەى فىنلەندى
بەكەيت. ئەو ماوھىيەكەت بۆ نىشتەجىبوون داواكاروھ پەيوەندى بەوھوھەيەكەت لەسەر چى بنەمايەك مۆلەتى
مانەوھت وەرگرتوھ و ئايا ئەوھندە زمانى فىنلەندى يان سوئدى دەزانىت كە داواكاروھ. مەرج بۆ وەرگرتنى
رەگەزنامەى ئەوھىيەكەت ناسنامەى كەسئىتتەكەت بەشئوھىيەكى باوھرىپكراو روونكرايىتەوھ. ھەروھەدا دەبىت لە
رووى ئابووريشەوھ لە فىنلەندا گوزەرانىت باش بىت. تاوانكارى بۆى ھەيە رىگرى بكت لە وەرگرتنى رەگەزنامە.

زانىارى زىاتر لەم شونىناتە دەست دەكەون

- ماڤەرەكانى ئىنتەرنىتى فەرمانگەى كۆچ: migri.fi/turvapaikka-suomesta
- لە فىدئوئەكەى فەرمانگەى كۆچ "Myönteinen päätös" بىرارى قەبوول:
migri.fi/videot-turvapaikanhakijoille